U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Vojtěcha Šimíčka, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Ondřeje Mrákoty ve věci žalobce: **R. Y.**, zastoupeného Mgr. Michalem Halvou, advokátem, Soběšická 821/151, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 10. 2023, čj. OAM-576/ZA-ZA11-K11-2023, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 27. 6. 2024, čj. 33 Az 18/2023-38,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobce, advokátovi Mgr. Michalu Halvovi, se odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů **nepřiznává**.

Odůvodnění:

[1] Žalobce (stěžovatel) je občanem Turecké republiky a příslušníkem kurdské menšiny. V květnu 2023 požádal o mezinárodní ochranu v České republice.

[2] Jak se podává z obsahu vyžádaných spisů, stěžovatel údajně sympatizuje s politickou stranou HDP (Lidově demokratická strana), prosazující zájmy Kurdů. Není však členem žádné politické strany či skupiny. V Turecku se cítil být jakožto Kurd diskriminován. K jeho diskriminaci mělo docházet v průběhu studií na univerzitě ze strany spolužáků i vyučujících. Nacionalisticky smýšlející spolužáci se o něj „otírali“ a vyučující nesprávně bodově ohodnotili jeho test při zkoušce. Znevýhodňující postavení pociťoval také při návštěvě lékaře, který jej nechal čekat delší dobu na ošetření poté, co zjistil, že je z východu.

[3] Žalovaný mezinárodní ochranu stěžovateli neudělil, neboť jím tvrzené důvody svým charakterem a intenzitou nenaplňují podstatu pojmu pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Z ničeho navíc nevyplývalo, že by impulzem k výše popsanému jednání měla být bezprostředně jeho kurdská národnost.

[4] Žalobu stěžovatele proti rozhodnutí žalovaného o neudělení mezinárodní ochrany zamítl nyní napadeným rozsudkem krajský soud, jelikož dospěl k závěru, že žalovaný

posoudil azylový příběh stěžovatele adekvátně. Uvedl, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla založena výhradně na okolnostech souvisejících s kurdskou příslušností žalobce. Krajský soud s poukazem na ustálenou judikaturu NSS uznal, že Kurdové v Turecku čelí významným nesnázím. Ty však bez přistoupení azylově relevantních důvodů nedosahují intenzity pronásledování ani nebezpečí vážné újmy. Těmito relevantními důvody může být například politická angažovanost příslušníků kurdské menšiny. Krajský soud však ve věci žalobce neshledal žádné skutečnosti, jež by mohly samostatně či v kombinaci s kurdskou příslušností založit některý z azylově relevantních důvodů. Nebyl tudíž důvod se od judikatury NSS odchylovat.

[5] Stěžovatel v kasační stížnosti uvádí, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku. Žalovanému vytýká, že nevedl pohovor s dostatečným úsilím o objasnění relevantních skutečností. Namítá, že každý případ uprchlého Kurda se týká i ostatních Kurdů. Posouzení jeho věci tak bude mít vliv i na ostatní. Podle stěžovatele mu nesmí být k tíži, že detaily napadení spolužáky ozřejmil až v textu žaloby. Uvedl totiž, že vylíčení rozhodných skutečností v rámci pohovoru pro něj bylo nepříjemné. Zprávy o Turecku podle stěžovatele potvrzují, že Kurdové čelí významným nesnázím. Žalovaný ani krajský soud se přitom s těmito informacemi nevypořádali.

[6] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že s uplatněnými kasačními námitkami nesouhlasí, a navrhuje její zmítnutí pro nedůvodnost, případně odmítnutí pro nepřijatelnost.

[7] NSS nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatuje, že kasační stížnost je podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[8] Ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, se NSS po přezkumu přípustnosti, zabývá otázkou, zda kasační stížnost svým významem *podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele* (§ 104a odst. 1 s. ř. s.). Pokud by tomu tak totiž nebylo, musela by být odmítnuta jako nepřijatelná. O přijatelnou kasační stížnost se přitom podle ustálené judikatury zdejšího soudu může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu*.

2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně*. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci NSS.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. *judikatorní odklon*. To znamená, že NSS ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) V napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele*. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.

b) Krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že NSS není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné

intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

[9] Přijatelnost kasační stížnosti je tedy třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či tedy spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů (podmínek řízení), jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.) apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.). Jinými slovy vyjádřeno, teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, NSS posoudí její důvodnost.

[10] Ze shora uvedeného obecného vysvětlení postupu NSS v těchto řízeních je také patrno, že je primárně úkolem (a především zájmem) samotného stěžovatele (resp. jeho zástupce), aby soudu poskytl přesvědčivou argumentaci právě k otázce přijatelnosti kasační stížnosti, tedy aby uvedl racionální důvody, pro které návrh přesahuje jeho vlastní zájmy ve shora uvedeném smyslu. Není úkolem NSS, aby tyto důvody „domýšlel“ namísto něj. Podstata každého soudního řízení totiž spočívá v tom, že úkolem soudu je spravedlivě rozhodnout na základě aplikovaných právních norem a jejich dřívějšího výkladu judikaturou, přičemž účastníci řízení za tímto účelem soudu poskytují skutková tvrzení, předkládají důkazní návrhy a uvádějí argumentaci, která je způsobilá přesvědčit soud o správnosti jimi zastávaného řešení rozhodovaného případu.

[11] Nic takového však stěžovatel a ani jeho zástupce neučinili, neboť na vysvětlení (případné) přijatelnosti kasační stížnosti zcela rezignovali a stížnostní argumentace se omezuje v podstatě jen na popis skutkových okolností věci a zcela povšechnou polemiku s vydanými rozhodnutími. Takto pojatá argumentace se však zcela míjí se shora popsaným institutem přijatelnosti kasačních stížností. Jinými slovy vyjádřeno, stěžovatel netvrdí, že by v daném řízení byla řešena nějaká „nová“ právní otázka, že by nebyla respektována judikatura soudů anebo že je namístě učinit judikaturní odklon.

[12] Nad rámec stížnostní argumentace NSS uvádí, že v nyní posuzovaném případě nezjistil hrubé pochybení při výkladu hmotného či procesního práva a že napadený rozsudek krajského soudu plně konvenuje judikatuře NSS.

[13] Především je totiž vhodné uvést, že problematika údajného nesprávného právního posouzení věci s ohledem na pronásledování kurdské menšiny v Turecku byla již NSS opakovaně řešena. Z judikatury vyplývá, že ačkoli postavení Kurdů v Turecku není optimální, nelze bez dalšího tvrdit, že samotnou příslušností k této menšině by byla sama o sobě naplněna intenzita pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu, případně vážné újmy podle § 14a odst. 2 téhož zákona (např. rozsudek ze dne 11. 9. 2012, č. j. 4 Azs 34/2011-154, usnesení ze dne 10. 12. 2015, č. j. 9 Azs 250/2015-23, ze dne 21. 6. 2018, č. j. 1 Azs 177/2018-28, ze dne 17. 1. 2019, č. j. 5 Azs 106/2018-30, ze dne 25. 4. 2019, č. j. 8 Azs 352/2018-46, ze dne 14. 1. 2022, č. j. 2 Azs 240/2021-27, ze dne 30. 8. 2023, č. j. 1 Azs 129/2023-29 a mnoho dalších). NSS tudíž naznal, že „*nelze stěžovateli přisvědčit, že by kurdští příslušníci v Turecku byli na celém území státu tak běžně a závažně pronásledováni, že by tato skutečnost zakládala důvod pro udělení mezinárodní ochrany*“ (srov.

usnesení NSS ze dne 25. 4. 2019, č. j. 8 Azs 352/2018-46). Na zde uvedené závěry adekvátně odkázal i krajský soud.

[14] NSS plně souzní s názorem krajského soudu a uvádí, že strach z pronásledování může být odůvodněný zejména u politicky či jinak veřejně činných osob, včetně lidskoprávních aktivistů či osob zapojených do neúspěšného státního převratu nebo těch, jimž je toto zapojení současným tureckým režimem připisováno, přičemž kurdská národnost nebo prokurdská orientace může být u takových osob „přitěžující okolností“ (rozsudek NSS ze dne 11. 9. 2012, č. j. 4 Azs 34/2011-154, a navazující judikatura, např. usnesení ze dne 10. 12. 2015, č. j. 9 Azs 250/2015-23, ze dne 21. 6. 2018, č. j. 1 Azs 177/2018-28, ze dne 31. 1. 2024, č. j. 4 Azs 213/2023-26, či rozsudek ze dne 11. 11. 2020, č. j. 1 Azs 288/2020-27). NSS v jiném rozhodnutí rozvedl, že turecký režim, pokud vystupuje represivně proti osobám spojeným s HDP, pak tak činí vůči jejím vlivným či veřejně známým členům. Nic nenasvědčuje tomu, že by měl být řadový sympatizant této politické strany pronásledován (usnesení NSS ze dne 8. 8. 2024, č. j. 5 Azs 29/2024-31). Uvedené závěry lze vztáhnout i na stěžovatele, u něhož, jakožto „řadového sympatizanta“ nelze shledat výše vymezený azylově relevantní důvod.

[15] NSS s poukazem na uvedenou judikaturu potvrzuje závěr krajského soudu a uvádí, že „pouhá“ příslušnost ke kurdskému etniku není bez dalšího azylově relevantním důvodem. NSS nezpochybňuje, že Kurdové (včetně stěžovatele) v Turecku mohou čelit a čelí různým formám diskriminace. Nicméně v souladu s recentní judikaturou k azylově relevantnímu pronásledování v Turecku, výhradně pro kurdskou národnost, zpravidla nedochází (viz rozsudek NSS ze dne 2. 8. 2024, č. j. 5 Azs 57/2024-61, bod [19] a tam citovanou judikaturu, či usnesení NSS ze dne 8. 8. 2024, č. j. 5 Azs 29/2024-31). Ojedinělý (údajný) incident na univerzitě či u lékaře tudíž nelze považovat za akt politického pronásledování ve smyslu § 2 zákona o azylu, což platí tím spíše, pokud stěžovatel nevyužil reálně dostupných prostředků v zemi původu (srov. rozsudek NSS ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004-41).

[16] Lze proto uzavřít, že ve věci stěžovatele nedošlo k naplnění žádné z dříve uvedených podmínek přijatelnosti a NSS proto dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná.

[17] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci (usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, body 51 až 53). Stěžovatel úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ministerstvu, které by jinak toto právo mělo, žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[18] NSS dodává, že stěžovateli ustanovil zástupce, advokáta Mgr. Michala Halvu. Stěžovatel však podal odůvodněnou kasační stížnost sám, advokát se nad rámec kasační stížnosti nevyjádřil a soudu nezaslal informaci o provedených úkonech ve věci. NSS proto ustanovenému zástupci nepřiznal žádnou odměnu.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. října 2024

Vojtěch Šimíček
předseda senátu